

Nr. RI16.0123 (2016)

Betreft: Uitvoering onderzoek eenzaamheid onder ouderen in Den Helder

Aan de leden van de Gemeenteraad

1. Inleiding

Naar aanleiding van de motie van de gemeenteraad, waarin u ons opdraagt een onderzoek te verrichten naar de eenzaamheid van 75-plussers in Den Helder, hebben wij aan de GGD Hollands Noorden en MEE & de Wering gevraagd een onderzoek uit te voeren rondom de signalering en bestrijding van eenzaamheid bij ouderen. Aanvullend is Hogeschool Arnhem/Nijmegen gevraagd aan professionals en vrijwilligers in de ouderenzorg, de training "Eenzaam ben je niet alleen" te geven. Het onderzoek staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van een proces dat bestaat uit meerdere onderdelen, te weten: onderzoek, preventieve huisbezoeken, netwerkaanpak en training. De resultaten van het onderzoek, de ervaringen met de preventieve huisbezoeken en het in de onderzoeksfase ontstane netwerk van betrokken lokale organisaties worden gebruikt voor de ontwikkeling van een actieprogramma om te komen tot een betere signalering en integrale aanpak van problematische eenzaamheid onder ouderen.

Graag informeren wij u over de voornaamste aandachtspunten van het onderzoek, de preventieve huisbezoeken, de netwerkaanpak en de training "Eenzaam ben je niet alleen".

2. Situatie in Den Helder

Bestaande netwerken worden kleiner, de gezondheid verslechtert, en doordat steeds meer mensen langer zelfstandig wonen blijft eenzaamheid vaker onopgemerkt.

Uit de gezondheidsmonitor 2012 van de GGD blijkt dat 46,5% van alle 65-plussers in Den Helder zich eenzaam voelt. Het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt neemt toe, in 2009 voelde nog 38% van de 65-plussers in Den Helder zich eenzaam. Ook naarmate de leeftijd stijgt neemt het risico op eenzaamheid toe.

De groep 75-plussers is in Den Helder meer vertegenwoordigd dan in andere Nederlandse gemeenten (8,2% van totale bevolking in Den Helder t.o.v. 7,6 % in Nederland en 7% in Noord-Holland) en zal nog meer groeien.

3. Onderzoek

Doel

Het uiteindelijke doel is te komen tot een betere signalering en aanpak van problematische eenzaamheid onder ouderen.

Om dat te bereiken is meer inzicht nodig in de eenzaamheidsproblematiek onder 75-plussers en de wijze waarop problematische eenzaamheid onder 75-plussers in Den Helder kan worden teruggedrongen.

Opzet

In het onderzoek worden zowel kwantitatieve als kwalitatieve methoden gebruikt. De bronnen die ons ten dienste staan worden hierna toegelicht.

Gezondheidsmonitor 2016

Tussen oktober en december 2016 worden 982 65-plussers in Den Helder (en 14.467 in heel Noord-Holland Noord) gevraagd om mee te doen aan deze monitor. Van deze groep is circa 400 75-plusser in Den Helder (en 5.642 in Noord-Holland Noord). De respons is beschikbaar voor de analyse.

Vragenlijsten preventieve huisbezoeken

Tijdens de preventieve huisbezoeken worden vragen gesteld over onder meer de bekendheid met regelingen en voorzieningen voor ouderen in Den Helder. Aan het einde van het

huisbezoek wordt aan alle ouderen gevraagd of ze eventueel benaderd mogen worden voor een vervolgesprek over ouder worden.

Dialog met de Stad

Door middel van een focusgroep met professionals en vrijwilligers van lokale zorg- en welzijnsorganisaties in onze gemeente wordt informatie verkregen over het aanbod op het gebied van eenzaamheidspreventie, de samenwerking tussen organisaties, de visie op eenzaamheid en het signaleren van eenzaamheid.

Diepte-interviews met ouderen

Vijftien tot twintig ouderen worden geïnterviewd over hoe ouderen zelf omgaan met eenzaamheid, wat hun beleving is, waar de behoefte/vraag zit met betrekking tot hulp/zorg/activiteiten rondom eenzaamheid en wat zij denken nodig te hebben. De ouderen worden geselecteerd op basis van de eenzaamheidsscores uit de preventieve huisbezoeken.

4. Netwerkaanpak

In de meeste gemeenten, waaronder Den Helder, ontbreekt een structureel, systematisch en samenhangend beleid rondom eenzaamheid waarin alle bestaande activiteiten zijn ingebed. Voor een afgewogen aanpak van problematische eenzaamheid is het van belang dat binnen de gemeente een heldere visie bestaat op de te bestrijden problematiek die wordt gedeeld met de netwerkpartners. Preventieve en signalerende huisbezoeken zijn immers alleen zinvol als er daadwerkelijk doorverwezen kan worden naar een passende voorziening, passende interventie en/of een goed toegeruste (vrijwillige) ondersteuner in de wijk. De visie wordt in een later stadium uitgewerkt in een actieplan.

5. Preventieve huisbezoeken

Gelijktijdig met het onderzoek starten wij met de implementatie van *preventieve huisbezoeken* bij 75-plussers door vrijwilligers van MEE & de Wering. Het doel van deze huisbezoeken is om inzicht te krijgen in de leefsituatie, eenzaamheid te signaleren en informatie te verstrekken over activiteiten, voorzieningen en regelingen in Den Helder waar ouderen gebruik van kunnen maken. Het gaat om minimaal 200 inwoners, verspreid over de gemeente. Na ca. 2 maanden wordt aan de bezochte ouderen gevraagd naar de effecten van het eerst huisbezoek.

6. Training “Eenzaam ben je niet alleen”

De training “Eenzaam Ben je niet alleen” wordt verzorgd door Hogeschool Arnhem/Nijmegen en heeft als doel om een lokaal team van vrijwilligers en professionals te ondersteunen bij:

- het signaleren, bespreekbaar maken en ondersteunen van eenzame personen;
- het opzetten, ondersteunen, blijven activeren van een lokaal netwerk met als doel om samen te werken in de bestrijding van problematische eenzaamheid.

7. Slotbijeenkomst

De resultaten van het onderzoek worden medio juni 2017 gepresenteerd tijdens een afsluitende bijeenkomst voor alle lokale organisaties. Het streven is de bijeenkomst te eindigen met vervolfgafspraken voor de ontwikkeling van een actieprogramma.

8. Onderzoek “Eenzaamheid onder ouderen” als onderdeel van aanpak Sociale Innovatie

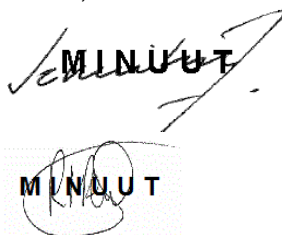
De resultaten van het onderzoek zijn input voor het actieprogramma. Centraal staat het versterken van de samenwerking in de wijk rondom het thema eenzaamheid met het oog op het voorkomen, signaleren, bespreekbaar maken en effectief aanpakken van problematische eenzaamheid. Het onderzoek en de eventuele acties zijn onderdeel van het plan van aanpak Sociale Innovatie.

Den Helder, 1 november 2016.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
Robert Reus

MINUUT

MINUUT

